

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

w sprawie **A.S.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 24 lutego 2026 r.

zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2025 r., sygn. akt II KO 194/25, o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

A.S. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 maja 2021 r., sygn. akt IV K 332/20, na karę 13 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 148 § 1 k.k., popełniony w dniu 17 marca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, wyrokiem z dnia 1 marca 2023 r., sygn. II AKa 189/21, utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

W dniu 23 września 2025 r. skazany złożył osobisty wniosek o wznowienie postępowania zakończonego tym wyrokiem, jako podstawę swojego żądania

wskazując art. 540 k.p.k. i argumentując, że ujawniły się osoby, które zdecydowały się złożyć zeznania w jego sprawie, co umożliwi sądowi zapoznanie się z nowymi faktami i nieznanymi wcześniej informacjami oraz ponowne rozpoznanie sprawy w oparciu o uzupełniony materiał dowodowy. Jednocześnie A.S. wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu celem sporządzenia wniosku o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania.

Sąd Najwyższy, postanowieniem z dnia 26 listopada 2025 r., sygn. akt II KO 194/25, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., odmówił przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania z uwagi na jego oczywistą bezzasadność.

A.S. złożył zażalenie na to postanowienie, podnosząc w nim szereg okoliczności, wskazujących jego zdaniem na potrzebę wznowienia postępowania karnego w niniejszej sprawie i wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy, rozpoznając osobisty wniosek A.S. o wznowienie postępowania, prawidłowo przeprowadził jego wstępną kontrolę, dochodząc do trafnego przekonania, że należy na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówić jego przyjęcia, bez wzywania strony do uzupełnienia braku formalnego w postaci sporządzenia i podpisania wniosku przez adwokata lub radcę prawnego. Wskazał przy tym w sposób właściwy motywy rozstrzygnięcia, zwracając szczególną uwagę na to, że podniesiona we wniosku skazanego argumentacja nie jest wystarczająca do wzruszenia prawomocnego wyroku w procedurze wznowienia postępowania karnego.

Treść zażalenia, ale i wcześniej zredagowanego przez skazanego wniosku o wznowienie postępowania, świadczy o nieznanomości przez niego przesłanek wznowienia postępowania i samego celu tej instytucji.

Przypomnieć więc trzeba, że po zapadnięciu prawomocnego orzeczenia możliwość jego wzruszenia jest znacznie ograniczona. To w trakcie postępowania przed sądami pierwszej i ewentualnie drugiej instancji, dochodzi do zebrania i oceny dowodów, a na ich podstawie ustalenia stanu faktycznego, który następnie jest przez sąd oceniany w świetle obowiązujących przepisów. Po uprawomocnieniu się wydanego orzeczenia, ustalenia te i oceny chronione są domniemaniem

prawidłowości. Ustawodawca przewiduje wprowadzić instytucję wznowienia postępowania, pozwalającą wzruszyć zapadłe orzeczenie, lecz tylko w sytuacji spełnienia przesłanek, precyzyjnie określonych w art. 540, art. 540a i art. 540b k.p.k., a więc w wyjątkowych okolicznościach. Jeśli więc w danej sprawie nie zachodzi żadna z precyzyjnie wskazanych powyższymi przepisami okoliczności – których zaistnienie musi wykazać podmiot wnoszący o wznowienie, nie ma podstaw do skorzystania z tej instytucji, nawet jeśli skazany ma subiektywne poczucie, że został potraktowany przez sąd niesprawiedliwie i jest niewinny.

Jeżeli skazany dysponuje nieznanymi wcześniej ani jemu, ani Sądowi dowodami, które świadczą o jego niewinności albo o zaistnieniu okoliczności łagodzących w jego sprawie, nie wystarczy, by o tym wspomniał we wniosku o wznowienie postępowania, ale musi przedstawić w nim konkretne dowody wspierające jego twierdzenia. Dowodami tego rodzaju mogą być choćby pisemne oświadczenia świadków, poświadczające zamiar złożenia zeznań określonej treści. W przeciwnym razie stawiane przez niego tezy zostaną uznane za gołosłowne – jak w niniejszym postępowaniu – i wniosek nie przyniesie oczekiwanego skutku.

Jeśli zaś skazany ma uzasadnione zastrzeżenia co do prawidłowości procedowania przez Sądy w jego sprawie - choćby tego rodzaju, co sygnalizowane przez A.S. w zażaleniu na przedmiotowe postanowienie - nic nie stoi na przeszkodzie, by zainicjował złożenie kasacji przez jeden z tzw. podmiotów specjalnych (art. 521 § 1 k.p.k.) lub zbadanie przez Sąd Najwyższy istnienia podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

W świetle powyższych rozważań, zawarte w zaskarżonym postanowieniu rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia osobistego wniosku A.S. o wznowienie postępowania na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., wobec jego oczywistej bezzasadności, bez wzywania go do uzupełnienia braków formalnych przez sporządzenie wniosku o wznowienie przez adwokata lub radcę prawnego i uiszczenie opłaty, należy uznać za trafne.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy.

[WB]

[a.t]